

Jaargang 1, nummer 2,  
september 2021



Nieuwsbrief van het IVN, afd Rijssen - Enter

Van de Redactie

|                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                           |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                    |
|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| <p>De Nieuwsbrief verschijnt vier keer per jaar:</p> <p>maart, juni, september en december</p> <p>Redactie Nieuwsbrief:<br/>Joop Kamperman<br/>Wim Baan</p> <p>Redactieadres:<br/>Braakmansdijk 113<br/>7462 MJ Rijssen<br/>tel. 0548-654909</p> <p>email: <a href="mailto:ivn.rijssenenter@gmail.com">ivn.rijssenenter@gmail.com</a></p> | <p><b>Bestuur IVN Rijssen - Enter:</b></p> <p><u><b>Voorzitter:</b></u> Wim Baan</p> <p><u><b>Secretaris:</b></u> Joop Kamperman</p> <p><u><b>Penningmeester:</b></u> Henk Ligterink</p> <p><u><b>Leden:</b></u></p> <p><u><b>Educatie:</b></u> Wim van Wingerden</p> <p><u><b>Lid:</b></u> Kees Wolffenbuttel</p> |
|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|

|                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                   |
|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| <p><u><b>Ledenadministratie:</b></u></p> <p>Joop Kamperman,<br/>emailadres: <a href="mailto:ivn.rijssenenter@gmail.com">ivn.rijssenenter@gmail.com</a></p> <p>Het lidmaatschap van IVN Rijssen - Enter bedraagt per jaar: € 24,-<br/>Donateurs betalen € 15,- (minimaal).<br/>Rabobank: <b>NL50 RABO 0138 1887 50</b> tnv IVN Rijssen - Enter</p> |
|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|

|                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                   |
|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| <p><u><b>Waar staat het IVN voor?</b></u></p> <ul style="list-style-type: none"> <li>-Het IVN wil bijdragen aan een duurzame samenleving door mensen te betrekken bij natuur, milieu en landschap.</li> <li>-Wij concentreren ons op de verhoging van de kwaliteit en de kwantiteit van de natuur.</li> <li>-Het middel om dat te bereiken is natuureducatie en duurzaamheid.</li> <li>-Hiervoor wordt samengewerkt binnen een landelijk netwerk van vrijwilligers en beroepskrachten.</li> </ul> |
|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|

Dit is de 2<sup>e</sup> nieuwsbrief, nieuwe stijl.

We zoeken nog een originele naam voor onze nieuwsbrief.

Heeft u een idee? Laat het ons weten.

We hebben pas 1 voorstel ontvangen!!!

**Komende activiteiten:**

- 9 oktober: Paddenstoelexcursie olv 2 deskundige gidsen
- 19 sep t/m
- 30 nov: Fotowedstrijd met als thema "Herfst".
- 16 okt: Onthulling bord wandroute Dakhorst door een notabele van de gem Wierden.  
Aansluitend zal er de wandeling worden gelopen
- 30 oktober: Nacht van de Nacht
- 6 november: Plaatsing Huiszwaluwentil aan de Elzenerbeek en bij de Waarf in Enter.

Voor al deze activiteiten: hou onze site in de gaten voor evt wijzigingen en details.

<https://www.ivn.nl/afdeling/rijssen-enter>

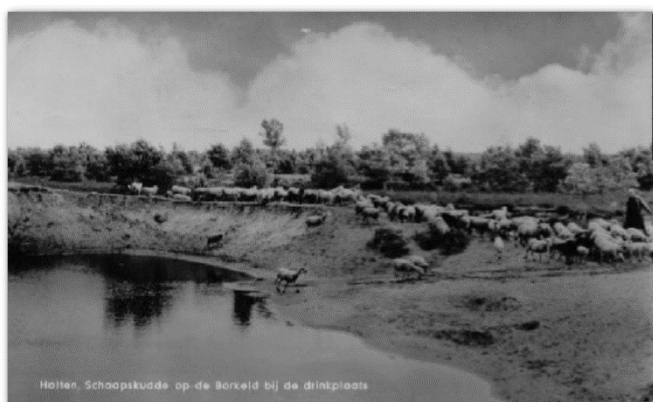
## Nachtzwaluwenexcursie zaterdag de 26<sup>e</sup> juni

Op zaterdag de 26<sup>e</sup> juni was er weer een Nachtzwaluwenexcursie.

Zo'n 12 deelnemers verzamelden zich om 20.45 bij de Informatieboerderij 'n Witten op de Borkeld. Daar werd eerste en bakje koffie/thee genuttigd.

Hierna gaf excursieleider Herman Bruggink een korte uitleg over de Nachtzwaluw, die eigenlijk helemaal geen familie is van de andere zwaluwsoorten, zoals de Huiszwaluw, de Gierzwaluw, Oeverzwaluw en de Boerenzwaluw.

Om 21.00 uur begaven we ons op weg. De eerste stop werd gemaakt bij het voormalige "Zoepgat van de Kiete". Ook wel het zwembad van Markelo genoemd. Hier heeft menig kind uit Rijssen en Markelo het zwemmen geleerd. Het gat staat nu helemaal droog.



De eigenlijke bestemming van dit "watergat" was de drinkplaats van de schaapskudde op de Borkeld, met als herder destijds "Bolinks-Garrad".



Zoepgat toen



Zoepgat nu

Hierna begaven we ons naar de plek waar de Nachtzwaluw, in dit geval het mannetje, rust op een boomtak. Altijd in het verlengde van de tak, om zo niet op te vallen.

Terwijl het mannetje rust, ligt het vrouwtje op de grond te broeden. Haar schutkleur is zo goed dat ze niet opvalt.



Foto: bron Gelderlander.

Door de telescoop die Herman mee had konden we de Nachtzwaluw prachtig op de tak zien liggen. Hierna wachtten we op de duisternis, want dan pas gaat het mannetje op jacht naar insecten. Je hoort dan het typisch ratelend geluid van de vogel. We hebben er die avond een aantal gehoord en gezien.

Tegen twaalfen begaven de deelnemers zich weer op weg naar huis, een ervaring rijker.

Wim Baan

## Een gezellige middag

Als IVN zijn we van vele markten thuis.

Zo ook op woensdag de 14<sup>e</sup> juli.

De fietsclub van het Kultuurhus 't Akkerhus uit Ypelo kwam een pitstop maken bij 'n Witten. Daar stonden de koffie/thee en een lekkere plak cake klaar.

Omdat het weer niet veel goeds voorspelde was de verwachting dat er zo'n 6 a 8 personen zouden komen. Maar groot was de verrassing toen Folkert Boertjes om 14.00 uur belde dat er maar liefst 28 personen kwamen.

Dus werd er in allerijl flink wat extra koffie gezet.

Om 15.15 arriveerde de fietsers en deze werden keurig door Kees naar hun parkeerplek geleidt.



Toen was er koffie, thee en cake.

De deelnemers konden hierna nog genieten van een 8 minuten durende beeldpresentatie van het mooie natuurgebied de Borkeld.

Zo rond 15.45 uur stapten de deelnemers, verzadigd en verkwikt weer op de fiets voor de terugreis naar Ypelo.



Wim Baan

## Plaatsen informatiebord wandelroute Dakhorst

Afgelopen zomer was het Informatiebord van de wandelroute in het Dakhorst gereed en is daarna geplaatst door Joop, Kees en ondergetekende.

Onder toezicht van Volkert Boertjes werd er een mooie plek uitgezocht, pal naast het knooppuntenbord.

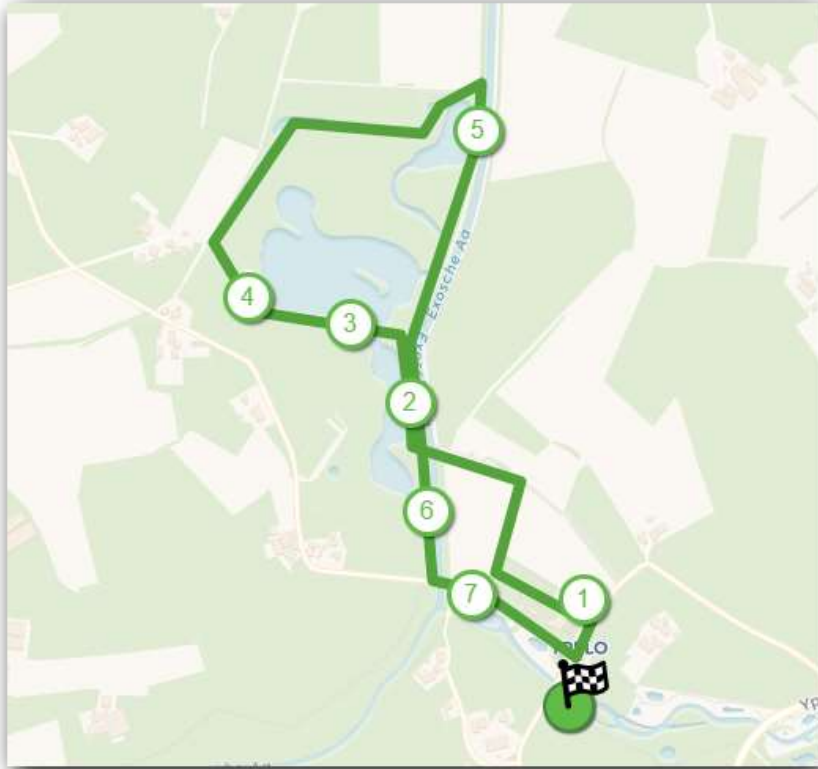


Na enig graafwerk, storten van snelbeton en het vakkundige waterpas stellen door Kees, stond het bord prachtig op zijn plek.

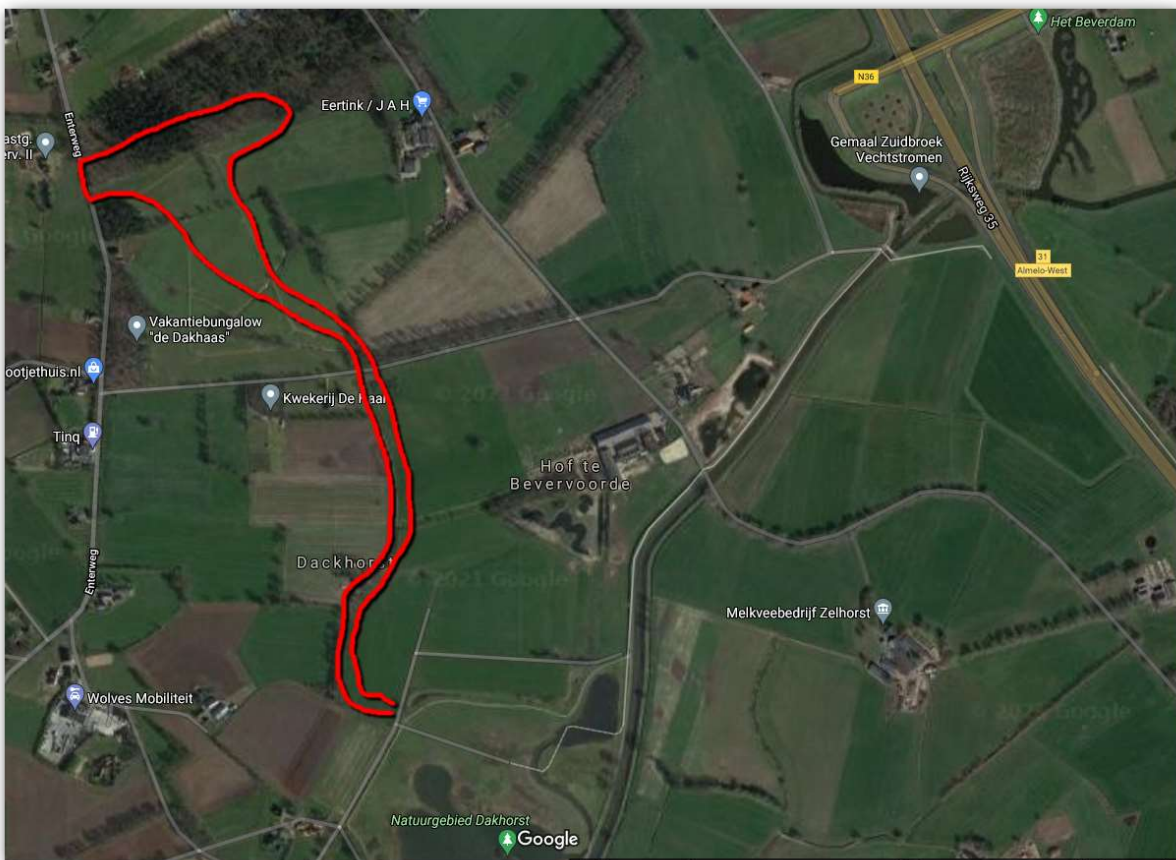
De route Dakhorst is te vinden in de IVN Route app.

<https://www.ivn.nl/routes/id:3313&locatie:Wierden&result:rondje-dakhorst>





De route is evt uit te breiden door de wandeling te verlengen en te wandelen door het waterwingebied van Vitens. Zie onderstaand kaartje.



Wim Baan

## Bezoek aan de Pingo-ruïne.

Op woensdag, de 14<sup>e</sup> aug heeft de "fietsclub" uit Ypelo de wekelijkse fietstocht gehouden en een bezoek gebracht aan de Pingo-ruïne aan de Blokkendijk.

Door Kees Jan Westra, boswachter van Staatsbosbeheer werd er op deskundige wijze een uitleg gegeven van de aldaar aanwezige Pingo-ruïne.

Pingoruïnes zijn de overblijfselen van een pingo als het ijs in de ondergrond smelt. Er ontstaat dan een ringvormige krater die wordt opgevuld met smeltwater. Dit meertje kan vervolgens in een warmere tijd weer opgevuld worden met organisch materiaal als gevolg van plantengroei. In de loop der tijd vormt zich uit dit organisch materiaal veen. Later is dat veen er door de mens uit gehaald om te gebruiken als brandstof. Hierdoor werd de vorm van de pingo's weer zichtbaar als ronde meertjes in het landschap. In Nederland vinden we pingoruïnes voornamelijk in het noorden en het oosten van het land. Het Uddelermeer op de Veluwe is een goed voorbeeld van een pingoruïne.



## Allerlei

Deze prachtige vlinder, een Koninginnepage, kwam zomaar op bezoek bij de fam Boertjes in Ypelo. Helaas is het niet zo dat u deze prachtige vlinder vaak zult zien.

Alle vlinders houden van warmte, maar de koninginnepage komt oorspronkelijk uit zuidelijke streken van Europa, met als noordelijkste grens Z.Limburg. Hoewel er de laatste tijd enige uitbreiding naar het noorden merkbaar is. De vlinders die we hier soms kunnen zien zijn meestal zwervers. D.w.z. de vlinder komt in een warmere streek uit de pop en gaat dan vliegen. Ze verspreiden zich vanaf een vaste locatie over een aanzienlijk groot gebied.



### Fotowedstrijd met als thema "Herfst".

Omdat de fotowedstrijd van 2020, met als thema "Winter, een groot succes was, willen we dit een vervolg geven door het organiseren van wederom een fotowedstrijd, met als thema Herfst.

U kunt vanaf nu t/m 31 dec 2021 uw foto insturen naar het volgende emailadres:

[fotowedstrijdivnrijssen@gmail.com](mailto:fotowedstrijdivnrijssen@gmail.com) Graag de foto voorzien van een kort commentaar.

De foto moet gemaakt zijn in de herfst van 2021, min 1 Mb groot, en niet professioneel zijn bewerkt.

Deelname alleen voor amateurs, dus professionele fotografen zijn uitgesloten van deelname.

Zie voor meer details onze website.

Jurering zal worden gedaan door de bekende Rijssense fotograaf Gerbert Voortman van

[www.123pix.nl](http://www.123pix.nl)



## De Zunasche Heide

Een paar jaar geleden is de omgeving van de Zunasche Heide drastisch veranderd. Er is heel wat gekapt en het gebied is nu veranderd in een plas-dras-gebied.  
Met alle voordelen van dien.



Zo mochten we dit voorjaar 2 Rode Ibissen verwelkomen. Waarschijnlijk ontsnapt, want de vogel komt normaal alleen maar voor in Zuid-Amerika.

Maar toch een prachtig gezicht, 2 van die rode vogels.

Ook 's avonds is het goed toeven aan de waterkant.

Voorals de zon ondergaat kun je er mooie plaatjes schieten, en je komt er dan ook veel fotografen tegen, die allemaal genieten van de mooiste zonsondergangen.



Kortom, alle reden om hier eens te gaan kijken.

Wim Baan

## Een greep uit de media.

Als IVN proberen we zoveel mogelijk onze activiteiten via de plaatselijk en regionale media bekend te stellen.

Onderstaand zomaar een knipsels uit de kranten van de afgelopen periode.

Het moge duidelijk zijn: we timmeren flink aan de weg.

Hart van Rijssen - Holten

### Natuur beleven en ervaren met buitenlessen niet vanzelfsprekend

**RIJSSEN-REGIO** – Buitenlessen en natuuronderwijs op school zijn lang niet altijd meer vanzelfsprekend. IVN maakt het daarom voor scholen en leerkrachten makkelijk en leuk om met natuureducatie aan de slag te gaan, zowel in de klas als daarbuiten. Zo ook de afdeling van IVN Rijssen-Enter.



"Natuur en de vrijheid om buiten te bewegen is belangrijk voor kinderen. Door natuuronderwijs, natuureducatie of natuurbeleving stimuleer je milieubewust gedrag bij kinderen. Unieke ervaringen in de natuur zijn zelfs bepalend voor het gedrag nu en in de toekomst", meent bestuurslid Wim Baan.

IVN faciliteert dan ook direct of indirect natuur- en buitenonderwijs op vrijwel alle zeventuizend basisscholen en een groot aantal basisscholen op het schoolplein. Belangrijk bij het ontwikkelen van natuurlessen is de wijze waarop kinderen de natuur beleven en ervaren. Interactieve, liefst structurele, natuurlessen waarin zelf ontdekken, verkennen en beleven centraal staat is daarvoor erg geschikt. Daarmee wordt de ontwikkeling van het natuurbesef bij kinderen gestimuleerd. Baan: "Wij maken het voor scholen en leerkrachten makkelijk en

leuk om met duurzaamheid en natuureducatie aan de slag te gaan. Ons aanbod bestaat uit begeleidende activiteiten om met de klas erop uit te gaan, campagnes en materialen om zelf aan de slag te gaan en de fysieke vergroening van de school." Door middel van campagnes en projecten, speciaal voor kinderen voor groep 1 tot en met 8, planten we, samen met de leerkrachten, het zaadje voor een leven lang liefde voor de natuur. Ter ondersteuning bieden we lespakketten en materialen voor in de klas en op het schoolplein, passend bij de kerndoelen van het primair onderwijs. Voor leerkrachten die meer willen weten over een natuuronderwerp of over hoe je buiten les geeft, geven we trainingen."

**Buitenlesdag en slootjesdag**  
Jaarlijks organiseert IVN samen met Jantje Beton de Nationale Buitenlesdag. Leerkrachten op meer dan 2500 scholen geven dan buiten les. Dat is niet alleen goed voor de leerprestaties, maar ook nog eens heel leuk. Dit jaar vond dit plaats in april. Voor leerkrachten van groep 7 en 8 wordt er een YouTube natuurlespakket ontwikkeld. Presentatrice Iris Hesselink neemt de leerlingen in filmpjes mee naar buiten en geeft hen opdrachten om over de natuur te leren. Baan: "Elk jaar in juni gaan we samen met (groot)ouders en kinderen van 4 tot en met 12 jaar op avontuur langs de waterkant tijdens de IVN slootjesdagen met schepnetjes en loepjootjes. Altijd weer een succes."

### IVN Rijssen-Enter verzorgt natuurwandelingen

**RIJSSEN** – Op aanvragen van groepen worden op verschillende locaties natuurwandelingen verzorgd door het IVN Rijssen-Enter. Het IVN Rijssen-Enter gaat natuurwandelingen verzorgen op de Borkeld, de Dakhorst, de Zumasche Heide, het Middelveen en Overtoom.

Begin juni werd voor een groep van 26 gasten van hotel de Sallandse Heuvelrug een proef gedaan. Door een druk programma van deze groep was maar 45 minuten beschikbaar om de groep kennis te laten maken met de prachtige natuur in het Hollandse Schwarzwald.

"De groep heeft genoten en was heel enthousiast", laat IVN Rijssen-Enter weten.

#### Natuurwandeling:

Deze natuurwandelingen zijn voor iedereen maar met name voor de jeugd. Op woensdagavond 8 september om 18.00 uur is er een natuurwandeling op de Borkeld. Start en ontvangst met koffie/thee/kook op de dagcamping bij de informatieboerderij nWitten.

Om 18.30 uur begint de wandeling en het duurt ongeveer 1,5 uur à 2 uur.

"We hebben voor dit tijdstip gekozen omdat we dan de meeste kans hebben dat er wild te zien is, o.a. hazen en reeën.

Voorwaarde is wel dat iedereen zo stil mogelijk is." Kosten € 2,50 per persoon voor leden en € 5,- voor niet-leden, inclusief koffie/thee/kook.

## IVN Rijssen-Enter stelt Rondje Dakhorst samen

**RIJSSEN** – IVN Rijssen-Enter heeft haar nieuwe wandelroute Rectum-Ypelo aangepast. Er is nu ook een kortere versie die deels geschikt is voor rolstoelgebruikers.

De route Rectum-Ypelo is een prachtige route over de Dakhorst en het aangrenzende nieuwe waterwingebied van Vitens. Onderweg krijgt de wandelaar via de app IVN Route informatie over bijzonderheden over dit gebied.

IVN Rijssen-Enter vindt het een leuke wandelroute, maar wel pittig. "In ongeveer twee uur loop je deze route en de route is niet geschikt voor rolstoelgebruikers."

Om de route geschikt te maken voor

meer wandelaars heeft IVN Rijssen-Enter de route ingekort en opgeslagen in de IVN route app als Rondje Dakhorst. "Deze is goed te doen. De route is voor een deel geschikt voor rolstoelgebruikers. Bij de start is het verstandig om links om de Akkerwal te gaan en net over de brug het betonpad te volgen langs het gemaal. Ook het laatste deel 'natte voeten' is niet geschikt voor rolstoel. Maar wat overblijft is een leuk Rondje Dakhorst", aldus medewerkers van IVN Rijssen-Holten.

### IVN Rijssen-Enter wandelroute rond Volkspark en Oosterhof



HAVEZATE DE OOSTERHOF

**RIJSSEN** – IVN Rijssen-Enter heeft in haar app een wandelroute opgenomen door een prachtig stukje Rijssen.

De wandelroute voert langs bijna veertig bijzondere boomsoorten in het Volkspark. Aansluitend loopt route rondom havezate Oosterhof. Het Volkspark in Rijssen werd omstreeks 1920 aangelegd, in opdracht van de heren Ter Horst, naar ontwerp van de tuinarchitect L.A. Springer en is van cultuurhistorische en tuinhistorische waarde.

Het park is een typisch landschapspark met hoogteverschillen, boomgroepen en verschillende soorten solitaire in gazons, met parkbos ontstoken door wandelpaden en met een vijver met brug en eiland.

Het Volkspark is een goed voorbeeld van de ontwikkeling in de parkarchitectuur van het begin van de 20ste eeuw waarbij parken werden aangelegd waarin gebouwen met culturele functies werden opgenomen en waarin binnen een landschapelijk aangelegd geheel geometrische delen werden aangelegd.

Als zodanig is het vrijwel gaaf gebleven en daardoor van een zeldzame aanleg.

Deze gratis wandelroute is te vinden in de app. De app IVN routes is te vinden in de app stores.

Afgelopen zomer hebben we genoten van een prachtige vakantie in het mooie Noord-Holland. Ons huisje staat op een unieke locatie en heeft een geweldig uitzicht.

Zie: <https://www.heerlijkehuisjes.nl/vakantiehuis-burgerbrug/NH064/2020-11-07/7>

Het mooie van dit jaar was dat de aanwezige Torenvalken jongen hadden gekregen, 3 stuks, en dat deze prachtig vanaf het balkon waren te bekijken. Het nest op een paal stond zo'n 5 mtr vanaf het balkon.

Je begrijpt dat ik de nodige plaatjes heb geschoten.



Wim Baan

## Start Bos/heidegroep

Zaterdag 11 sep was het dan zover.

De eerste ochtend dat de bos/heidegroep van start ging.

Op vrijdagavond, de 10<sup>e</sup> sep was er een korte bijeenkomst in de Boerderieje waar tekst en uitleg werd gegeven wat we van plan waren.

Op deze avond waren zo'n 20 vrijwilligers aanwezig en die hadden er allemaal zin in om de volgende dag aan de slag te gaan.

Er werd afgesproken dat er elke 2<sup>e</sup> zaterdag van de maand werkzaamheden zouden worden verricht.



Groepsfoto van de groep die op de zaterdag van start ging. Er waren een paar afzeggingen, maar we hopen dat die er de volgende keer wel bij zullen zijn. Het was erg gezellig. De snoeiwerkzaamheden bestonden uit het verwijderen van berkenopslag, jonge dennenboompjes en bramenstruiken. Deze laatsten waren erg hardnekkig.



En uiteraard was er rond 10.30 uur lekkere koffie/thee met een koek



Hier is goed te zien hoeveel er de 1<sup>e</sup> dag werd gesnoeid/verwijderd. Zie 1<sup>e</sup> foto met de groep

De werkzaamheden vonden plaats op het heideveld bij de trimbaan, gelegen aan Burgemeester Knottenbeltlaan, bij hotel De Sallandse berg.

Wil je meedoen? Opgaven kan via [ivnrijssenenter@gmail.com](mailto:ivnrijssenenter@gmail.com)